

Ministerie van Economische Zaken en
Klimaat
Directoraat-generaal Klimaat en Energie
t.a.v. de heer J. Wigger
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Leeuwarden, 25 juni 2019

Verzonden, **25 JUNI 2019**

Ons kenmerk : 01678085
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : S.B. Douma / (06) 29 07 80 87 of s.b.douma@fryslan.frl
Uw kenmerk : DGKE-WO / 19109667
Bijlage(n) :

Onderwerp : Verzoek om advies op de Integrale Effect Analyse (IEA) voor de Netversterking westelijk Friesland

Geachte heer Wigger,

Op 21 mei 2019 (uw kenmerk DGKE-WO/19109667) hebben wij uw verzoek om een advies over de integrale Effect Analyse voor de Netversterking westelijk Friesland ontvangen.

Wij adviseren locatie 2, Bolsward aansluitend aan het bestaande bedrijventerrein De Marne nader te onderzoeken voor het realiseren van een 110 kV-Station.

Wij komen tot dit advies op basis van de volgende argumenten. Vanwege het lokale (bestuurlijke en maatschappelijke) draagvlak hebben wij afstemming gezocht met de gemeente Súdwest Fryslân.

Draagvlak

Er zijn twee zoekgebieden gedefinieerd, de Kop Afsluitdijk en Bolsward. In beide gebieden worden locaties onderzocht waar mogelijk het 110 kV-station geplaatst kan worden.

Zoals bekend hebben Provinciale Staten een inpassingsplan vastgesteld voor het realiseren van windpark Nij Hiddum-Houw bij de Kop van de Afsluitdijk. Een nieuwe ingreep in de buurt van de Kop van de Afsluitdijk kan naar onze mening niet rekenen op draagvlak onder de lokale bevolking. Om die reden adviseren wij het zoekgebied bij de Kop van de Afsluitdijk buiten verder onderzoek naar een locatie voor het 110 KV-station te laten.

De gemeente Súdwest-Fryslân heeft geconstateerd dat tijdens de laatste bijeenkomst in Bolsward de indruk bestond, dat locatie 2 zoals benoemd in de IEA, (aansluitend op het bestaande bedrijventerrein de Marne) het meeste draagvlak heeft.

Landschap/ ruimtelijke kwaliteit

Vanuit ruimtelijke kwaliteit is het zeer wenselijk om een nieuwe ontwikkeling zoals deze aan te laten sluiten op bestaande bebouwde omgeving. Locatie 2 en 5 voldoen hieraan.

Vanuit landschap heeft Stationslocatiealternatief 2 Klaverweg hierbij de voorkeur: Deze locatie sluit aan op de westzijde van het bedrijventerrein De Marne. De locatie heeft een dusdanige omvang dat er voldoende ruimte is om het station landschappelijk in te passen.

- Deze locatie sluit aan op het bedrijventerrein De Marne, hierdoor zal de impact op het landschap worden geminimaliseerd.
- De komst van het station kan als katalysator werken om het gedachtengoed 'Marne in het groen' te versterken. Versterking van de landschappelijke inpassing van De Marne als toetaal.
- Door omvang van de locatie kunnen waardevolle landschappelijke structuren blijven bestaan (sloten patroon, waterloop, etc).
- Bestaande zichtbare landschappelijke waarden van Bolsward, het reliëf en silhouet van iconen, blijven onaangetast.
- Toekomstige uitbreiding van bebouwde omgeving (station en/of bedrijventerrein) blijft mogelijk.

Aandachtspunten voor deze locatie zijn;

- er dient zorgvuldig met de nabij gelegen boerderijplaatsen te worden omgegaan;
- aansluiting op het bestaande hoogspanningsnetwerk dient extra aandacht te krijgen. Voor een goede landschappelijke inpassing heeft het sterk de voorkeur om dit 'blind' (ondergronds) te doen tot het bestaande tracé. Opgaande stijgpunten dienen ter plaatse van de hoogspanning te worden gerealiseerd. Extra bovengrondse tracés dienen voorkomen te worden.

Ruimtelijk

Vanuit ruimtelijk perspectief verdient het aanbeveling het station aan te sluiten bij stedelijk gebied. Het station manifesteert zich in de ruimte als een stedelijke/industriële functie. Het benutten van een locatie aansluitend aan een bestaand bedrijventerrein geniet daarom onze voorkeur. De locaties 2 en 5 voldoen daaraan.

Natuur

De beoordeelde tracés en stations hebben alle in meer of mindere mate effecten op de natuur. De ecologische impact is van station locaties 2, 3, 4 en 5 (ogenschijnlijk) hetzelfde. Waarbij locatie 4 en 5 wellicht het meest gunstig zijn. Nader onderzoek zal moeten aantonen welke ecologische effecten er zullen optreden. Mogelijk is er bij de verdere voorbereiding van het project een ontheffing van de Wet Natuurbescherming noodzakelijk.

Conclusie

Op grond van de aspecten draagvlak, landschap en ruimtelijke inpassing gaat onze voorkeur uit naar locatie 2.

Mocht u desondanks kiezen voor locatie 3, dan vragen wij nog aandacht voor de afstemming van uw project met de aanpassing van de wegkruising in de buurt van locatie 3. Ambtelijk is hierover al contact gelegd met Tennet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

R.E. Bouius - Riemersma, MBA MCM, secretaris

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120 8900 hm leeuwarden

25.06.19

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

provinsje fryslân

DATUM BINNENKOMST

01 JULI 2019

Etik - dake-wo

2500EK20401
B K19 R2 12 Z8 INTRA

Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

Bureau Energieprojecten
T.a.v. de heer J. Wiggers
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC DEN HAAG
Nederland

Uw kenmerk: DGKE-WO / 19109667

Ons nummer: U19.005730

U19.005730

Behandeld door: de heer F. Bouma

Telefoon: 14 0515

VERZONDEN 26 JUN 2019

Sneek, 26 juni 2019

Onderwerp: Advies IEA 110kV-station en
ondergrondse kabelcircuits Friesland

Geachte heer,

Op 21 mei 2019 heeft u de gemeente een brief gestuurd. In deze brief vraagt u de gemeente om advies over de voorkeurslocatie voor een 110 kV Station en de daarbij behorende ondergrondse 110 kV kabelcircuits. Dit op basis van de Integrale Effect Analyse (IEA). Hieronder is ons advies beschreven.

Advies voorkeurslocatie

Wij adviseren stationslocatiealternatief 2 Klaverweg Bolsward als voorkeurslocatie aan te wijzen voor het 110 kV Station. Daarbij zijn de aspecten landschap en draagvlak van doorslaggevende betekenis geweest. De toelichting hierop is als volgt.

Milieueffecten

De analyses in het IEA behorende bij stationslocatiealternatief 2 hebben grotendeels onze instemming. Een aantal aspecten lichten we hieronder toe.

Landschap

Vanuit landschap is Stationslocatiealternatief 2 Klaverweg de voorkeurslocatie:

Deze locatie sluit aan op de westzijde van het bedrijventerrein De Marne. De locatie heeft een dusdanige omvang dat er voldoende ruimte is om het station landschappelijk in te passen.

- Deze locatie sluit aan op de westzijde van het bedrijventerrein De Marne, hierdoor zal de impact op het landschap worden geminimaliseerd.
- De locatie heeft een dusdanige omvang dat er voldoende ruimte is om het station landschappelijk in te passen.
- De komst van het station kan als katalysator werken om het gedachtengoed 'Marne in het groen' te versterken. Versterking van de landschappelijke inpassing van De Marne als totaal.
- Door omvang van de locatie kunnen waardevolle landschappelijke structuren blijven bestaan (sloten patroon, waterloop, etc).
- Bestaande zichtbare landschappelijke waarden van Bolsward, het reliëf en silhouet van iconen, blijven onaangetast.
- Er zijn mogelijkheden om het trafostation van Liander hierop aan te sluiten.

Kanttekeningen bij deze locatie zijn:

- Er dient zorgvuldig met de nabij gelegen boerderijplaatsen te worden omgegaan.
- Aansluiting op het bestaande hoogspanningsnetwerk dient extra aandacht te krijgen. Voor een goed landschappelijke inpassing heeft dit sterk de voorkeur om dit 'blind' (ondergronds) te doen tot het bestaande tracé. Opgaande stijgpunten moeten in dat geval dan ter plaatse van de hoogspanning te worden gerealiseerd. Extra bovengrondse tracés moeten voorkomen te worden.

Archeologie

Voor de locatie geldt een archeologische verwachtingswaarde. Mede op grond van gemeentelijk beleid is archeologisch onderzoek noodzakelijk om te kijken in hoeverre zich in dit gebied nog behoudens waardige archeologische waarden bevinden. Op basis van dit onderzoek wordt bepaald of het terrein kan worden vrijgegeven en/of dat er voorwaarden worden verbonden aan de vergunning. In de analyses voor de ondergrondse kabelverbindingen ontbreekt de impact op archeologie. Dit zal in de volgende fase wel meegenomen moeten worden.

Omgeving/draagvlak

Wij vinden het belangrijk dat de locatie draagvlak heeft bij de inwoners van Bolsward en omgeving. Tijdens de laatste bijeenkomst in Bolsward hebben wij de indruk gekregen dat de inwoners deze locatie het meest passend vinden en daarom het meeste draagvlak heeft.

Transformatiestation Liander

De gemeente adviseert om het transformatiestation van Liander aansluitende aan 110 kV station (voorkeurs locatie 2) te vestigen.

Regionale Energiestrategie

Over de toekomstige capaciteit van het netwerk in Fryslân zal het proces van de Regionale Energiestrategie (RES) meer duidelijkheid gaan verschaffen. De realisatie van het 110 kV station, kan probleemloos ingepast worden in het proces van de RES en de nieuwe structuur.

Voor eventuele aanvullende vragen kunt u contact opnemen met F. Bouma
f.bouma@sudwestfryslan.nl

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders van Súdwest-Fryslân,
burgemeester, gemeentesecretaris,

mr. drs. J.A. de Vries

P. Zondervan

Gemeente
Súdwest-Fryslân

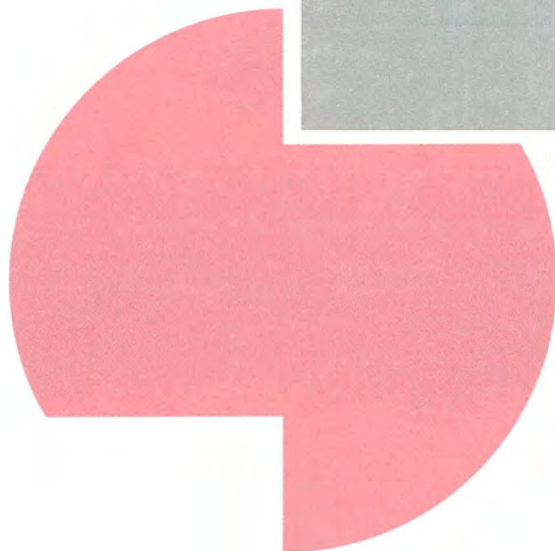
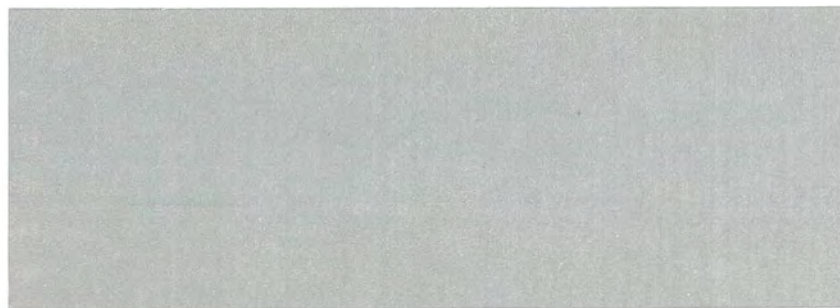
DATUM BINNENKOMST

03 JULI 2013

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

Erk-D9KE-WO

N11DC #Y311B5B#26#1914#

Postbus 10.000, 8600 HA Sneek